

HOTĂRÎRE
privind aprobarea Regulamentului cu privire la clasificarea creditelor
și formarea reducerilor pentru pierderi la credite (fondul de risc)

nr.164 din 22.06.1998

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.87-89/176 din 24.09.1998

* * *

Abrogat: 30.11.2007

[Hotărîrea BNM nr.224 din 30.08.2007](#)

Întru executarea articolelor 11 și 44 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei și articolelor 28, 33 și 53 din Legea instituțiilor financiare și în scopul stabilirii mecanismului referitor la clasificarea creditelor și formarea reducerilor pentru pierderi la credite (fondul de risc), Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la clasificarea creditelor și formarea reducerilor pentru pierderi la credite (fondul de risc) se anexează.
2. Departamentul Reglementare și Supraveghere Bancară (dl Radu Musteața) să familiarizeze colaboratorii Băncii Naționale antrenați în aplicarea cerințelor Regulamentului dat cu conținutul și particularitățile acestuia.
3. Prezenta hotărîre intră în vigoare de la data adoptării cu publicarea ulterioară în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele

Consiliului de Administrație

al Băncii Naționale a Moldovei

Leonid TALMACI

Chișinău, 22 iunie 1998.

Nr.164.

Aprobat
prin Hotărîrea nr.158 a Consiliului de
Administrație al Băncii Naționale a Moldovei,
Proces-verbal nr.24 din 22.06.98

Regulament
cu privire la clasificarea creditelor și formarea reducerilor
pentru pierderi la credite (fondul de risc)

I. BAZA

1. Prezentul Regulament este elaborat în conformitate cu împuternicirile Băncii Naționale a Moldovei prevăzute la articolele 11 și 44 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei și articolele 28, 33 și 53 din Legea instituțiilor financiare.

II. APLICAREA

2. Prezentul Regulament se aplică la clasificarea și rezervarea mijloacelor în contul reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc) la toate creditele (inclusiv factoringul, cambiile, cambiile scontate, cardurile de credit, overdrafturile temporare permise, finanțarea tranzacțiilor comerciale, acordurile REPO, plasările-garanții la termen în bănci, datorii debitoare privind leasingul financiar) care sunt reflectate în bilanț ca active ale băncii.

[Pct.2 completat prin [Hot.BNM nr.218 din 18.08.99](#)]

3. Dobânzile aferente la credite nu se supun clasificării și pentru acestea nu se rezervă mijloace în contul reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc).

III. REDUCERI PENTRU PIERDERI LA CREDITE (FONDUL DE RISC)

4. Toate băncile sunt obligate să formeze și să mențină reducerile pentru pierderi la credite (fondul de risc) nu mai jos de nivelul prevăzut la capitolul V din prezentul Regulament.

4.1. Băncile clasifică toate creditele cel puțin trimestrial, în corespundere cu prezentul Regulament și cu politica și procedurile proprii, care trebuie să fie elaborate de fiecare bancă în corespundere cu acesta. Toate creditele noi acordate trebuie să fie clasificate la momentul acordării lor. În baza clasificării mărima necesară a mijloacelor rezervate în contul reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc) se determină în conformitate cu capitolul V din prezentul Regulament.

[Pct.4.1 completat prin [Hot.BNM nr.218 din 18.08.99](#)]

4.2. Mijloacele rezervate în contul reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc) se utilizează pentru acoperirea creditelor clasificate compromise. Aceste credite se trec la scăderi din contul reducerilor pentru pierderi la credite (fondul de risc) în corespondență cu conturile de credite acordate în decursul următorului trimestru după data gestionară la care au fost clasificate în acest mod. Concomitent aceste credite sunt înregistrate la contul memorandum.

Creditele clasificate ca compromise la data gestionară nu trebuie să fie reflectate în bilanțul băncii la următoarea dată gestionară.

Operațiunile sus-menționate nu anulează datoria la credit a împrumutatului și de asemenea nu denotă, că banca nu poate să-și exercite și în continuare dreptul legal deplin pentru a obține rambursarea creditului.

[Pct.4.2 restabilit prin [Hot.BNM nr.312 din 02.11.98](#)]

4.3. Sumele rambursate pentru achitarea creditelor trecute la scăderi din contul reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc) în corespondență cu conturile de credite acordate se reflectă ca recuperări care majorează soldul contului reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc).

4.4. În cazul micșorării mărimii calculate a contului reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc) față de mărimea formată, restituirea mijloacelor se efectuează pe aceleași conturi din care a fost format contul reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc).

IV. CLASIFICAREA CREDITELOR

5. Orice credit acordat de bancă trebuie inclus în una din următoarele categorii:

5.1. Standard: În cazul în care nici una din definițiile expuse mai jos nu pot fi aplicate creditul se va considera standard, dacă este credit la termen și sunt respectate toate condițiile contractului de credit.

5.2. Supravegheat: Creditul la care există probleme potențiale, legate de starea financiară a împrumutatului sau de asigurarea creditului. Asemenea credit necesită o atenție deosebită din partea conducerii băncii, deoarece atunci când nu vor fi luate măsuri privind soluționarea acestor probleme, ele pot duce la micșorarea probabilității privind rambursarea creditului sau probabilității că banca va obține rambursarea creditului în viitor.

5.3. Substandard: Există riscul pierderilor mai înalt decât cel obișnuit, provocat de unul din următorii

factori:

- a) Situația financiară a împrumutatului este nefavorabilă sau se înrăutățește.
- b) Asigurarea (dacă aceasta există) creditului este insuficientă sau se înrăutățește.
- c) Alți factori nefavorabili, care trezesc îngrijorarea privind posibilitatea împrumutatului de a rambursa creditul în conformitate cu condițiile existente de rambursare.

Asemenea credit necesită o atenție deosebită din partea conducerii băncii, deoarece există probabilitatea că banca va suporta pierderi, dacă nu vor fi înlăturate neajunsurile.

5.4. Dubios: Există probleme, care pun la îndoială și scad probabilitatea rambursării creditului în volum deplin în baza circumstanțelor, condițiilor și a valorii de piață a asigurării.

Probabilitatea pierderilor este extrem de mare, dar există anumiți factori importanți, concreți și bine argumentați, care în curînd se vor realiza și care pot contribui la ameliorarea situației de rambursare a creditului. Clasificarea acestui credit în categoria creditelor compromise se amîină pînă la o determinare mai precisă a stării creditului dat.

5.5. Compromis: La momentul clasificării creditul nu poate fi rambursat.

În cazul în care creditele pot fi clasificate diferit conform criteriilor date, acestea se referă la o categorie mai dură.

V. REZERVAREA NECESARĂ A MIJLOACELOR ÎN CONTUL REDUCERI PENTRU PIERDERI LA CREDITE (FONDUL DE RISC)

6. Suma necesară a mijloacelor pentru rezervarea în contul reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc) se stabilește aplicînd următoarele procente la suma creditelor din fiecare categorie de clasificare:

- (1) Standarde 2%
- (2) Supravegheate 5%
- (3) Substandarde 30%
- (4) Dubioase 75%
- (5) Compromise 100%

[Pct.6 modificat prin [Hot.BNM nr.218 din 18.08.99](#)]

7. Completarea contului reduceri pentru pierderi la credite (fondul de risc) pînă la nivelul necesar se efectuează deodată în volum integral din contul cheltuielilor (contul defalcări pentru reduceri pentru pierderi la credite) și se reflectă în bilanțul contabil și în raportul privind rezultatele financiare ale băncii (raportul de profit și pierderi).

VI. ACHIZIȚIONAREA COTELOR DE PARTICIPARE ÎN SCHIMBUL RAMBURSĂRII CREDITULUI ACORDAT DE BANCĂ

8. În cazul în care o bancă achiziționează în schimbul rambursării creditului acordat de bancă, conform art.15(3) din Legea instituțiilor financiare, o cotă de participare valoarea căreia este mai mică decît suma creditului, suma neacoperită a creditului se trece la scăderi din contul reduceri pentru pierderi la credite (fondului de risc) în corespondență cu contul creditului acordat.

VII. SESIZAREA ORGANELOR DE DREPT

9. Băncile comerciale sînt obligate să prezinte organelor de anchetă materialele privind creditele dubioase și compromise, determinate de către acestea ca atare potrivit actelor normative ale Băncii Naționale, pentru luarea măsurilor în conformitate cu legislația în vigoare.

10. În decurs de 45 zile din data trecerii la scăderi a creditelor compromise din contul reducerilor pentru pierderi la credite (fondul de risc), banca trebuie să se adreseze în judecată pentru rambursarea creditului.

VIII. RAPORTĂRILE

11. Băncile prezintă trimestrial raportul privind clasificarea portofoliului de credite și formarea

fondului de risc în conformitate cu Instrucțiunea Băncii Naționale a Moldovei cu privire la modul de întocmire și prezentare de către bănci a rapoartelor financiare.

IX. EXPLICAȚII SUPLIMENTARE

12. Periodic, Banca Națională a Moldovei va elabora suplimentar explicații la prezentul Regulament pentru a efectua în anumite cazuri de excepție o clasificare corespunzătoare a creditelor. O explicație de acest tip este dată în anexa nr.1 la prezentul Regulament.

X. DISPOZIȚII FINALE

13. Prezentul Regulament intră în vigoare la data aprobării cu publicarea ulterioară în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

14. De la data intrării în vigoare a prezentului Regulament se abrogă:

14.1. [Regulamentul nr.17/09-01 cu privire la clasificarea creditelor și rezervarea mijloacelor în fondul de risc, proces-verbal nr.28 din 12 iunie 1996](#) (Monitorul Oficial al RM nr.42-44 din 28 iunie 1996);

14.2. Completarea la [Regulamentul nr.17/09-01 cu privire la clasificarea creditelor și rezervarea mijloacelor în fondul de risc, proces-verbal nr.51 din 15 noiembrie 1996](#) (Monitorul Oficial al RM nr.77 din 28 noiembrie 1996);

14.3. Modificarea la [Regulamentul nr.17/09-01 cu privire la clasificarea creditelor și rezervarea mijloacelor în fondul de risc, proces-verbal nr.59 din 25 decembrie 1996](#) (Monitorul Oficial al RM nr.6 din 23 ianuarie 1997).

Anexa nr.1
la Regulamentul cu privire la clasificarea
creditelor și formarea reducerilor
pentru pierderi la credite (fondul de risc)

Explicații suplimentare ale Băncii Naționale a Moldovei la Regulamentul cu privire la clasificarea creditelor și formarea reducerilor pentru pierderi la credite (fondul de risc)

A. Creditul cu garanția creditoare internă de stat se clasifică în felul următor:

1. Creditul care a fost acordat sub garanția creditoare internă de stat incontestabilă și irevocabilă, în orice circumstanțe trebuie clasificat nu mai jos ca substandard.

2. Creditul, asigurat cu orice altă garanție creditoare internă de stat poate fi clasificat ca dubios, dacă este impus de circumstanțe.

B. Creditul care a fost prolongat sau renegociat din cauza neachitării la timp a sumei de bază a creditului sau a dobânzii, se clasifică în felul următor:

1. În cazul în care toată dobânda calculată la ziua prolongării a fost achitată băncii, creditul trebuie clasificat ca supravegheat. În așa fel acesta se clasifică în perioada de 6 luni după prolongare, dacă dobânda și suma de bază a creditului vor fi achitate regulat. În caz contrar se cere o clasificare mai dură.

2. În caz contrar, creditul trebuie clasificat nu mai sus ca dubios.

Determinarea expirării creditului și clasificarea corespunzătoare a acestuia se efectuează pe baza contractului inițial.

În cazul în care acest credit a fost acordat sub garanția creditoare internă de stat, clasificarea se efectuează conform punctului A.

C. Creditul acordat întreprinderilor și prevăzut în Acordul-Memorandum încheiat cu Comitetul Creditorilor de Stat, trebuie clasificat ca substandard pe toată perioada acțiunii acordului. În cazul neîndeplinirii condițiilor și angajamentelor față de bancă stipulate în acord, creditul trebuie clasificat ca compromis, cu excepția cazurilor în care creditul a fost acordat sub garanția creditoare internă de stat. Dacă există o astfel de garanție se efectuează clasificarea conform punctului A.

D. Creditul la care plata n-a fost achitată 60 de zile și mai mult trebuie clasificat nu mai sus ca substandard.

Creditul cu achitarea la vedere trebuie clasificat nu mai sus ca substandard de la data cînd a fost expirată prima achitare a dobînzii sau de la data, cînd banca va cere achitarea creditului.

În cazul în care creditul ulterior este prolongat sau renegociat se efectuează clasificarea conform punctului B.

În cazul în care au fost rambursate plățile față de creditul expirat și creditul devine credit la termen, atunci acest credit poate fi clasificat ca standard sau supravegheat în dependență de circumstanțe. În cazul în care la astfel de credit iar nu se achită plata în termen de 30 de zile, acesta se clasifică nu mai sus ca substandard, în dependență de circumstanțe.

[Lit.D modif. prin [Hot.BNM nr.30 din 27.01.05](#), în vigoare 04.02.05]

E. Orice credit, intenționat renegociat și prolongat cu scopul de a evita clasificarea nefavorabilă și în cazul în care probabilitatea achitării datoriei nu se mărește, trebuie clasificat ca și mai înainte.

F. Creditul cesionat către stat în conformitate cu [Legea restructurării întreprinderilor agricole în procesul de privatizare nr.392-XIV din 13.05.1999](#) se clasifică în felul următor:

1. Se evaluează datoria cesionată către stat (conturile de bilanț și conturile-memorandum);
2. Valoarea impozitului care a fost plătit în perioada anului precedent anului gestionar se înmulțește la 5 (numărul de ani) și se va obține suma preconizată pentru acoperirea datoriilor menționate;
3. În urma calculelor efectuate se determină valoarea neacoperită a creditului;
4. La efectuarea clasificării acestui credit urmează să fie asigurată formarea defalcărilor pentru pierderi la creditele respective în mărimea suficientă care va depăși neajunsul de acoperire a creditelor date în limitele procentelor pentru rezervele în contul reduceri pentru pierderi la credite;
5. Calculul respectiv se efectuează cel puțin o dată în an luînd în considerație mărimea datoriei neachitate și perioada rămasă pînă la finele perioadei (de 5 ani) stabilite de lege.

[Pct.F introdus prin [Hot.BNM nr.323 din 25.10.2000](#)]

G. Creditele de consum în valoare de pînă la 30 mii lei și creditele eliberate întreprinderilor mici și mijlocii în valoare de pînă la 75 mii lei, care nu sunt asigurate cu gaj, sau prin altă formă de asigurare, rambursarea cărora se bazează numai pe obligația debitorului și procedurile asigurătorii interne ale băncii, vor fi clasificate în felul următor:

1. Pentru creditele a căror plată* se efectuează nu mai rar decît o dată pe lună:

* **Notă:** conform noțiunii "plata" stipulată în Regulamentul cu privire la creditele expirate, HCA al [Băncii Naționale a Moldovei nr.130 din 15.05.98](#).

- în cazul în care debitorul a reținut plățile pînă la 30 de zile creditul urmează a fi clasificat nu mai sus ca supravegheat;

- în cazul în care debitorul a reținut plățile de la 31 pînă la 60 de zile creditul urmează a fi clasificat nu mai sus ca substandard;

- în cazul în care debitorul a reținut plățile de la 61 pînă la 90 de zile creditul urmează a fi clasificat nu mai sus ca dubios;

- în cazul în care debitorul a reținut plățile cu mai mult de 90 de zile creditul urmează a fi clasificat nu mai sus drept compromis.

2. Creditele a căror plată se efectuează mai rar decît o dată pe lună se clasifică într-o categorie mai joasă decît cea prevăzută la punctul 1, cu excepția celor care deja au fost clasificate în categoria compromis.

3. Pe lîngă respectarea termenelor de achitare a plăților la credite, în cadrul procesului de clasificare, urmează a fi evaluate procedurile asigurătorii interne privind acordarea, supravegherea și

rambursarea creditelor eliberate persoanelor fizice și juridice. Adicional, la clasificarea creditelor eliberate persoanelor juridice urmează să se țină cont și de situația financiară a acestora. În cazul constatării unor neajunsuri substanțiale ale acestora, creditul urmează a fi clasificat într-o categorie care necesită provizioane mai mari, decât cele prevăzute în p.1 și 2, în dependență de circumstanțe.

[Lit.G modificată prin [Hot.BNM nr.148 din 08.06.2006](#), în vigoare 16.06.2006]

[Lit.G introdusă prin [Hot.BNM nr.30 din 27.01.05](#), în vigoare 04.02.05]

H. Creditele acordate unui debitor, datoriile căruia depășesc de 8 ori capitalul propriu (în cazul în care nu există alte probleme potențiale sau reale, legate de starea financiară a acestuia sau de asigurarea creditului) se clasifică nu mai sus ca supravegheat.

[Lit.H introdusă prin [Hot.BNM nr.106 din 14.04.05](#), în vigoare 22.04.05]